



उत्पत्ति अनुप्रयोग गाइड

तिमोथी एफ. नेव, पीएचडी - निर्देशक
टम वारेन, डी.मि. - विषयवस्तु लेखक
जोन हचकिन्स, एम. ए. - विषयवस्तु लेखक
तबिता प्राइस्, बि.ए. - विषयवस्तु लेखक र सम्पादक

डिसेम्बर २०१८



Wycliffe
ASSOCIATES

ACCELERATING
BIBLE
TRANSLATION

परिचय	३
उत्पत्ति १:१-२:३	६
उत्पत्ति २:४-२५	७
उत्पत्ति ३:१-२४	७
उत्पत्ति ६:५-२२; ७:५-२४; ९:८-१७	८
उत्पत्ति १२:१-८; १५:१-६; १७:१-८	८
उत्पत्ति २२:१-१९	९
उत्पत्ति २५:१९-३४	९
उत्पत्ति ३२:२२-३१	९
उत्पत्ति ३७:१२-३६	१०
उत्पत्ति ४५:१-२८	१०
उत्पत्ति ५०:१५-२६	१०
निष्कर्ष:	११

परिचय

उत्पत्ति १२:१-५ ULB

१ परमप्रभुले अब्रामलाई भन्नुभयो, "तेरो देश, तेरा नातेदारहरू र तेरो पिताको घरानाबाट मैले तँलाई देखाउने मुलुकतिर जा । २ म तँलाई ठुलो जाति बनाउनेछु, म तँलाई आशिष् दिनेछु, तेरो नाउँ महान् हुनेछ र तँ आशिष् हुनेछस् ।

धर्मशास्त्रले हामीलाई धर्मशास्त्र के लागि असल छ र यसले के उत्पादन गर्छ भनी बताउँछ:

१. धर्मशास्त्रको ज्ञानले तपाईंलाई बुद्धिमान् हुन र मुक्तिको बाटोलाई बुझ्न सहायता गर्नेछ ।
२. धर्मशास्त्रले हामीलाई हाम्रो जीवन कसरी जिउने भनी सिकाउँछ ।
३. धर्मशास्त्रले हामीलाई सही र गलतको नाप दिन्छ ।
४. धर्मशास्त्र अध्ययन गर्ने इसाईलाई धार्मिकताको तालिम दिइनेछ, कसरी जिउने भन्ने कुरा देखाइनेछ, परमेश्वरसँग कसरी सम्बन्ध गाँस्ने र अरूलाई प्रेम गरेर कसरी बाँच्ने भनी सिकाइनेछ ।
५. परमेश्वरको वचन अध्ययन गर्ने इसाईसँग परमेश्वरको महिमा गर्नको लागि जिउन आवश्यक पर्ने सबैथोक हुन्छ ।

यस गाइडको उद्देश्य हो:

१. इसाई समुदायभित्र उनीहरूको जीवनमा धर्मशास्त्रको प्रवाहकारिताको नाप गर्ने एउटा स्रोत प्रदान गर्न ।
२. आफ्नै भाषामा धर्मशास्त्र पढ्न सक्ने विश्वासीहरूलाई नयाँ तरिकामा बाइबल अध्ययन गर्न र यसलाई प्रयोग गर्न सिकाउन ताकि उनीहरूले परमेश्वरमा आफ्नो जीवनको लागि उहाँको योजनाको अनुभव पूर्णरूपमा अनुभव सकून्।
३. इसाईहरूलाई बाइबलको गहिरो समझ र ज्ञानतर्फ डोर्‍याउन, इसाई समुदायलाई हस्तांतरणीय, विस्तार गर्न सकिने, तालिमको गाइड दिन ।
४. बाइबलमा भेटिएका गाह्रा शब्दहरू र विचारहरूलाई व्याख्या गर्न।
५. इसाईहरूलाई परमेश्वरको वचनको शिक्षामा आधारित आराधनामा परमेश्वरलाई प्रेम व्यक्त गर्ने तरिकाहरू पत्ता लगाउन सहायता गर्न

यस गाइडको प्रयोगका नतिजाहरू हुन्:

१. विश्वास गर्ने समुदाय आफ्नो बाइबलको समझमा वृद्धि हुनेछन्, र उनीहरूले यसको सन्देशलाई कसरी बुझ्ने र इसाई जीवन र परमेश्वरको आराधनाका निर्देशनहरू कसरी अनुसरण गर्ने भनी सिक्नेछन्।
२. ख्रीष्टले आफूहरूलाई प्रेम गर्नुभएजस्तै मण्डलीहरूमा भएकाहरूले पनि अरू मानिसहरूलाई सेवा गर्न र प्रेम गर्न सिक्नेछन्।
३. जब इसाईहरू आफ्नो विश्वासमा जिउँछन् र परमेश्वरमा आफ्नो भरोसा बढाउँछन्, उनीहरूले इसाई जीवनका अनुशासनहरू (प्रार्थना, उदारता, शुद्धता र त्यस्तै अरू) वृद्धि भएको अनुभव गर्नेछन्।

यस गाइडका लागि प्राथमिक दर्शकहरू हुन्:

१. बाइबलको सन्देश बुझ्न चाहने र बाइबलको शिक्षा अनुसरण गर्न चाहने इसाईहरू जसद्वारा परमेश्वरलाई आदर हुन्छ र इसाईहरू आत्मिक परिपक्वतामा बढ्छन्।
२. समुदायमा भएका आत्मिक अगुवाहरू जसले बाइबलको सन्देश सिकाउन सिकेका छन्, साथै उनीहरूका शिक्षाद्वारा उनीहरूले मण्डलीमा आत्मिक वृद्धिको लागि प्रोत्साहन दिनेछन् र स्थानीय मण्डलीमा एकसाथ आराधना गर्ने र सेवा गर्नेहरूलाई आत्मिक परिपक्वततिर अगुवाइ गर्नेछन्।

यस गाइडबाट अपेक्षित परिणाम:

१. इसाईहरू र इसाई विश्वासमा चासो राख्नेहरूले बाइबलको अर्थको गहिराइ बुझ्नेछन् र उनीहरू बाइबलको सन्देशलाई आफ्नो जीवनमा लागू गर्नलाई प्रोत्साहित हुनेछन्।
२. यसलाई प्रयोग गर्नेहरूले व्यक्तिगत रूपमा बाइबलको सन्देश बुझ्नेछन् र आफ्नो जीवनमा लागू गर्नेछन् जसै उनीहरूले आफ्नो जीवन, परमेश्वर र आफ्ना छिमेकीहरूको विशाल समुदाय र विशेष गरी आराधक समुदायका इसाईहरूसँग जिउँछन्।
३. यसलाई प्रयोग गर्नेहरू आफूले गरेको धर्मशास्त्रको अनुवादमा विश्वस्त हुनेछन् र यसलाई अरूसँग बाँड्न सहासी हुनेछन्।
४. यसलाई प्रयोग गर्नेहरूले अरूहरूलाई परमेश्वरको वचन बुझ्न र आफ्नो जीवनमा लागू गर्न सहायता पुऱ्याउनेछन्।
५. यसलाई प्रयोग गर्नेहरूले अरू भाषाका समूहहरूलाई आफ्नै भाषामा धर्मशास्त्र पाउनको लागि सहयोग गर्न हौसला र चुनौती पाउनेछन्।

यो गाइड निम्न कुराहरू हुनको लागि रचना भएको हो:

१. उत्पत्ति अनुप्रयोग एउटा थप स्रोत हो जुन समीक्षा गर्नेहरूको गाइडमा पाइने शिक्षासँगसँगै खडा हुन्छ र समर्थन गर्छ ।
२. समीक्षा गर्नेहरूको गाइडमा प्रयोग गरिएका खण्डहरूमा आधारित प्रश्नहरूको शृंखला जसले सहभागीहरूलाई आफूले पढेका कुराहरूलाई उनीहरूको आफ्नै अनुभव र जीवनमा लागू गर्न आग्रह गर्छ ।
३. झुण्डका अगुवाद्वारा एउटा समूह वा समुदायको प्रक्रियामा रेखदेख गर्न ।

यो गाइडलाई प्रयोग गर्नको लागि, आफ्नो हृदयको भाषामा धर्मशास्त्रको नयाँ पहुँच भएका इसाईहरूको समूहले सँगै बाइबल पढ्न र अध्ययन गर्न, र यस अध्ययन गाइडमा समावेश गरिएका प्रश्नहरू एकसाथ छलफल गर्न सहमति जनाउन सक्छन् । इसाई मण्डलीका एक आत्मिक अगुवाले (पाष्टर, शिक्षक, वा अगुवा, वा हुनसक्छ कुनै पनि एक अनुवादक, इत्यादि) समूहलाई नेतृत्व गर्न दिनुपर्छ ताकि समूहमा अनुप्रयोग गाइड एकसाथ अध्ययन गरियोस् ।

यो गाइड कसरी प्रयोग गर्ने:

१. धर्मशास्त्रका खण्डहरू प्रश्नहरूको शृंखलाको अगि सूचीबद्ध गरिएका छन् । यी खण्डहरूलाई नयाँ अनुवाद गरिएको धर्मशास्त्रमा पढ्नुहोस् ।
२. त्यसपछि समूहको अगुवाले खण्डहरू अनुसार समूहलाई प्रश्नहरू सोध्नेछन् ।
३. यदि सम्भव छ भने (उच्च साक्षरता भएको ठाउँमा) एक व्यक्तिलाई प्रश्नहरूको उत्तरहरूमा नोट लिन नियुक्त गर्नुहोस्, विशेष गरी कुनै पनि प्रश्नहरू जसमा व्यक्तिहरू असहमत हुन्छन् वा जसमा उत्तर अज्ञात छ ।
४. प्रश्नहरूमा विस्तारै काम गर्नुहोस्-- सबै जनालाई खण्डहरूको बारे सोच्ने समय दिनुहोस् र यदि उहाँहरूले चाहनुभयो भने उत्तर दिने समय दिनुहोस् ।
५. प्रश्नहरूको प्रत्येक खण्डको अन्तमा निष्कर्ष प्रश्नहरूको एउटा भाग हुन्छ । धेरै श्रोताहरूसँग बाँड्नको लागि सम्भव भएसम्म, प्रश्नहरूको उत्तरहरूको विवरण राख्नुपर्छ ।

यदि तपाईंहरूसँग यस गाइडको बारे कुनै प्रश्नहरू वा टिप्पणीहरू छन् भने, कृपया हामीलाई ई-मेल गर्नुहोस्:

translation_services@wycliffeassociates.org

उत्पत्ति १:१-२:३

१. तपाईंले सृष्टिको बारेमा के कुरा धेरै कदर गर्नुहुन्छ वा सबैभन्दा सुन्दर भनी सोच्नुहुन्छ? तपाईंले परमेश्वरको सृष्टिद्वारा के सिक्नुहुन्छ?
२. परमेश्वर आफ्नो सृष्टिसँग प्रसन्न हुनुहुन्छ भनी जानेर सृष्टिप्रति इसाईहरूको व्यवहार कस्तो हुनुपर्छ? कस्ता तरिकाहरूबाट इसाईहरूले सृष्टिको रेखदेख गर्न मदत गर्न सक्छन्?
३. मानवजाति परमेश्वरको स्वरूप हो भनी उत्पत्ति १:२७ ले भन्छ । तपाईंले अरू मानिसहरूलाई कसरी व्यवहार गर्नुपर्छ भन्ने कुरामा यसले कसरी असर गर्छ? तपाईंले आफ्नो बारेमा सोच्ने तरिकामा यसले कसरी असर गर्छ?
४. तपाईंको विचारमा परमेश्वर सबै कुराहरूका परमेश्वर हुनुहुन्छ भनी इसाईहरूले बुझ्न किन आवश्यक छ? यो ज्ञानले तपाईंको विश्वासमा कसरी प्रभाव पार्छ?
५. मनिसहरू वा अरू धर्महरूले ब्रह्माण्डको सुरुवात बारे भन्ने तरिकाहरू के के हुन्? के यो उत्पत्ति १ मा सिकाइएको कुरा जस्तै छ कि फरक छ?
६. विश्वास नगर्ने जो कोहीलाई परमप्रभु परमेश्वर ब्रह्माण्डको सृष्टिकर्ता हुनुहुन्छ भनी तपाईंले व्याख्या गर्ने तरिकाहरू के के हुनसक्छ?
७. विश्राम गर्ने एक दिन हुन किन आवश्यक छ? यसले तपाईंलाई परमेश्वरको नजिक कसरी ल्याउँछ?
८. तपाईंले यो अध्यायमा परमेश्वरको चरित्रको बारेमा के सिक्नुभयो?

उत्पत्ति २:४-२५

१. तपाईंको विचारमा नर र नारीको बारेमा उत्पत्ति २ मा फेरि किन बताइयो? परमेश्वरले नर र नारीलाई कसरी सृष्टि गर्नुभयो भन्ने बारेमा यहाँ अझ के बताइएको छ?
२. तपाईंको विचारमा परमेश्वरले मानिसहरूलाई गर्नको लागि काम किन दिनुभयो? काम कसरी मानिसहरूको लागि हितकारी र आशिष हो? हामीले हाम्रो कामद्वारा परमेश्वरलाई कसरी महिमा दिन सक्छौं?
३. कोही व्यक्तिलाई उनीहरू परमेश्वरको निमित्त मूल्यवान् छन् भनी थाहा दिन सहायता गर्न तपाईंले यो अध्याय कसरी प्रयोग गर्न सक्नुहुन्छ?
४. तपाईंले यस अध्यायबाट पुरुष र स्त्रीको सम्बन्ध बारे के सिक्नुभयो? पुरुष र स्त्रीको सम्बन्धले एक अर्कालाई कसरी लाभ दिन्छ?
५. तपाईंको विचारमा मानिसहरूले असल र खराब ज्ञानको रूपबाट नखाएको परमेश्वरले किन चाहनुभयो?
६. तपाईंलाई कसैले केही कुरा नगर्न भन्दा तपाईंलाई कस्तो लाग्छ? तपाईंको विचारमा परमेश्वरले मानिसहरूलाई निश्चित कुराहरू गर्न देखि किन निषेध गर्नुहुन्छ?
७. तपाईंले यो अध्यायमा परमेश्वरको चरित्रको बारेमा के सिक्नुभयो वर्णन गर्नुहोस् ।

उत्पत्ति ३:१-२४

१. यस संसारमा भएका केही कुराहरू के हुन् जसले मानिसहरूलाई परमेश्वर र उहाँको वचनमाथि प्रश्न गर्ने तुल्याउँछ?
२. शैतानले मानिसहरूलाई पाप गर्न परिक्षामा पार्नलाई प्रयोग गरेको युक्तिहरूको बारेमा तपाईंले यस अध्यायबाट के सक्नुभयो?
३. तपाईंलाई के कुराले सबैभन्दा बढी परिक्षामा पार्छ? तपाईंले परिक्षालाई इन्कार गर्न के गर्न सक्नुहुन्छ?
४. संसारमा पाप प्रवेश भएपछि त्यो कसरी परिवर्तन भयो? तपाईंले आजको संसारमा के देख्नुहुन्छ जुन चाहिँ आदम र हव्वाको पापको नतिजा हो? तपाईंले पापका नतिजाहरू कसरी भोग्नुभएको छ?
५. तपाईंले यस अध्यायमा परमेश्वरको चरित्र बारे के सिक्नुभयो वर्णन गर्नुहोस् ।

उत्पत्ति ६:५-२२; ७:५-२४; ९:८-१७

१. तपाईंलाई यी खण्डहरूले पापप्रति परमेश्वरको दृष्टिकोण बारे के सिकाउँछ? तपाईंलाई यी खण्डहरूले आज्ञाकारिताप्रति परमेश्वरको दृष्टिकोण बारे के सिकाउँछ?
२. प्रेमिलो परमेश्वरले धेरै मानिसहरू र जनावरहरूलाई मारु भएको विचारसँग संघर्ष गर्ने व्यक्तिलाई तपाईं के भन्नुहुन्छ?
३. नोआले आफ्ना कार्यहरूद्वारा परमेश्वरमा आफ्नो विश्वास कुन तरिकामा देखाए? तपाईंले आफ्नो विश्वास अरूहरूलाई देखाउन के गर्न सक्नुहुन्छ?
४. कुन तरिकामा नोआसँगको परमेश्वरको करारले तपाईंमा आज निर्धक्कता ल्याउँछ? परमेश्वर तपाईंसँग हुनुहुन्छ र सधैं विश्वासयोग्य हुनुहुनेछ भनी परमेश्वरले तपाईंलाई के सम्झनाहरू दिनुभएको छ?

उत्पत्ति १२:१-८; १५:१-६; १७:१-८

१. परमेश्वरले तपाईंलाई गर्न भन्नुभएको केही गाह्रो कुरा के हो? के तपाईं त्यो बारेमा तपाईं आत्तिनुभयो? तपाईंको विचारमा अब्रामले घर छोड्दा तिनले कस्तो महसुस गरे?
२. परमेश्वरले अब्रामलाई घर छोड्न भन्नुहुँदा तिनी बुढो भइसकेका थिए। तपाईंको विचारमा तपाईंको उमेर ढल्किदै जाँदा परमेश्वरको आज्ञा पालन गर्न सजिलो हुन्छ वा गाह्रो हुन्छ?
३. परमेश्वरले तपाईंसँग गर्नुभएका प्रतिज्ञाहरू के के हुन्? परमेश्वरले तपाईंसँग गर्नुभएको प्रतिज्ञा उहाँले पुरा गर्नको लागि तपाईंलाई प्रतीक्षा गर्न गाह्रो हुन्छ वा सजिलो?
४. उत्पत्ति १५:२-३ मा परमेश्वरले आफूलाई अझैसम्म उत्तराधिकारी नदिनुभएको हुनाले अब्राम निराश देखिन्छन्। तपाईं परमेश्वरसँग कहिले निराश हुनुभएको छ? तपाईंले आफ्नो निराशा हटाउन के गर्नुभयो?
५. तपाईंको विचारमा परमेश्वरले आफूले गर्ने प्रतिज्ञा पुरा गर्न अगि उहाँले हामीलाई किन केही समयको लागि प्रतीक्षा गराउनुहुन्छ? परमेश्वरमा प्रतीक्षा गराइबाट तपाईंले के सिक्नुभएको छ?
६. परमेश्वरसँगको अब्रामको सम्बन्धले अब्रामका सन्तानहरूमा ठुलो प्रभाव पारेको हुनेछ। के उमेरमा ठुला नातेदारको विश्वासले तपाईंमा प्रभाव पारेको छ? तपाईंको विश्वासले साना परिवारका सदस्यहरूमा कसरी प्रभाव पारेको छ? वा यसले परिवारका साना सदस्यहरूमा कसरी प्रभाव पार्छ जस्तो लाग्छ?

उत्पत्ति २२:१-१९

१. तपाईंले यस खण्डमा अब्राहामको विश्वासको बारेमा के सिक्नुभयो? के तपाईंले अब्राहामले गरेजस्तै प्रतिक्रिया दिनुहुन्थ्यो जस्तो लाग्छ?
२. परमेश्वरले तपाईंको विश्वास कसरी जाँच्नुभएको छ? यो जाँचले तपाईंको विश्वास बारेमा के खुलासा गर्‍यो? यसले तपाईंलाई तपाईंको विश्वासलाई बढाउन कसरी मद्दत गर्‍यो?
३. अब्राहामले परमेश्वरको आज्ञालाई तुरुन्तै प्रतिक्रिया दिए। परमेश्वरले तपाईंलाई केही कुरा गर्न लगाउनुहुँदा के तपाईंले तुरुन्तै प्रतिक्रिया दिनुहुन्छ?
४. अब्राहामको विश्वास परमेश्वरमा थियो र तिनले परमेश्वरको आज्ञा पालन गरे। विश्वास र आज्ञाकारिताबीचको सम्बन्धलाई वर्णन गर्नुहोस्। के इसाईहरूले परमेश्वरको आज्ञा पालन गर्नु महत्वपूर्ण छ? किन छ वा किन छैन?

उत्पत्ति २५:१९-३४

१. तपाईंले कहिल्यै परमेश्वरसँग बोल्नुभएको छ जब तपाईं आफ्नो जीवनमा भइरहेको केही कुराको बारेमा अलमल्ल वा अनिश्चित हुनुभएको थियो? परमेश्वरले तपाईंलाई कसरी उत्तर दिनुभयो? उहाँले उत्तर दिनुभएपछि के तपाईंले अझ बढी निश्चय भएको महसूस गर्नुभयो?
२. तपाईंले यो खण्डमा याकूब र एसावको बारेमा के थाहा पाउनुभयो? के ती मध्ये एक, तिनीहरूको व्यवहारमा सही वा गलत थियो? किन इसाई परिवारका सदस्यहरूले एक अर्कालाई राम्रो व्यवहार गर्नु महत्वपूर्ण छ?

उत्पत्ति ३२:२२-३१

१. मानिसहरूले आज कुन तरिकामा परमेश्वरमा संघर्ष गर्छ? तपाईंले परमेश्वरमा संघर्ष गर्नुभएको समयलाई
२. वर्णन गर्नुहोस्। त्यो अनुभवले तपाईंलाई कसरी असर गर्‍यो?
३. २. अधिल्लो खण्डमा, परमेश्वरले अब्राहामको नाम अब्राहाममा परिवर्तन गर्नुभयो। यो खण्डमा
४. परमेश्वरले याकूबको नाम इस्राएलमा परिवर्तन गर्नुभयो। तपाईंको विचारमा परमेश्वरले व्यक्तिको
५. नामलाई परिवर्तन गर्नुको के महत्व छ?

उत्पत्ति ३७:१२-३६

१. तपाईंले यो खण्डमा इस्राएलका छोराहरूको चरित्र बारे के थाहा पाउनुभयो? तपाईंको विचारमा परमेश्वरले किन आफ्ना मानिसहरू हुनलाई धेरै समस्या भएको परिवार चुन्नुभयो?
२. के तपाईंले इसाईहरू एकअर्कासँग नमिलेको देख्नुभएको छ? सदस्यहरू एकअर्कासँग नमिलेता पनि परमेश्वर मण्डलीप्रति निरन्तर विश्वासयोग्य हुनुभएको तपाईंले कसरी देख्नुभएको छ?
३. तपाईंले विश्वास गर्नु भएको कोही व्यक्तिले के तपाईंलाई कहिल्यै धोका दिएको छ? तपाईंले त्यो अवस्थामा के गर्नुभयो? के यो भोगाइले तपाईंलाई परमेश्वरको नजिक बढ्नलाई मद्दत गर्‍यो? परमेश्वरले तपाईंलाई यो किन हुन दिनुहुँदै थियो भनी के तपाईं प्रश्न गर्नुभयो?

उत्पत्ति ४५:१-२८

१. घटेका सबै कुरा नराम्रो देखिन्थ्यो तर परमेश्वरले त्यो अवस्थालाई राम्रो कुराको निम्ति प्रयोग गर्नु हुँदाको समय वर्णन गर्नुहोस् ।
२. के तपाईंले आफूलाई चोट पुऱ्याउने कुनै व्यक्तिको विरुद्धमा बदला लिन कहिल्यै चाहनुभयो? इसाईहरूले आफूहरूलाई चोट पुऱ्याउनेहरूप्रति कस्तो व्यवहार गर्नुपर्छ भन्ने बारेमा तपाईंले योसेफबाट के सिक्नुभयो?
३. तपाईंको विचारमा व्यक्तिको लागि क्षमाशील हुन किन महत्वपूर्ण छ? व्यक्तिले क्षमा नदिँदा के हुन सक्छ?
४. आफ्ना मानिसहरूका लागि परमेश्वरको प्रबन्धहरूको बारेमा तपाईंले योसेफको कथाबाट के सिक्नुभयो?

उत्पत्ति ५०:१५-२६

१. उत्पत्तिको अन्ततिर, परमेश्वरले अझैपनि अब्राहामका सन्तानहरूलाई प्रतिज्ञा गरिएको देश दिनुभएको थिएन । तपाईंको विचारमा योसेफले सबै कुराहरू भोगेपछि पनि परमेश्वरले आफ्नो प्रतिज्ञा पुरा गर्नुहुनेछ भनी तिनले अझै किन विश्वास गर्न सके?
२. तपाईंलाई के कुराले आफ्नो विश्वासमा दृढ रहन प्रोत्साहन दिन्छ? परमेश्वर सधैं विश्वासयोग्य हुनुहुनेछ भनी तपाईंलाई आफ्नो जीवनमा के कुराले सिकाएको छ?

निष्कर्ष:

१. तपाईंले उत्पत्ति अध्ययन गरेर परमेश्वर, आफू र अरू बारे के राम्ररी बुझ्नुहुन्छ?
२. के तपाईंले उत्पत्तिको सन्देशलाई आफ्नो जीवनमा लागू गर्न सक्ने पाँच तरिकाहरूको सूची बनाउन सक्नुहुन्छ?
३. जब तपाईं प्रार्थना गर्नुहुन्छ, तपाईंले उत्पत्तिबाट परमेश्वरलाई केको निम्ति धन्यवाद दिन सक्नुहुन्छ?
४. उत्पत्तिको आधारमा, के तपाईंले परमेश्वरको अगि पश्चात्ताप गर्नुपर्ने कुनै पनि कुरा बारे सोच्न सक्नुहुन्छ?

यदि तपाईंहरूसँग यस गाइडबारे कुनै प्रश्नहरू वा टिप्पणीहरू छन् भने, कृपया हामीलाई ई-मेल गर्नुहोस्:

translation_services@wycliffeassociates.org